

Til lovforslag nr. L 174. Betænkning afgivet af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 20. maj 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af integrationsloven og udlændingeloven

(Lovens formål, udmelding af landstal, visitering, introduktionsprogrammet, tilbud, rådighedsforpligtelse, finansiering m.v. og tidligere tidsubegrænset opholdstilladelse til velintegrerede udlændinge m.v.)

[af integrationsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 17 ændringsforslag til lovforslaget. Integrationsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-7, 9, 11, 12 og 17. Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 14-16, mens Det Radikale Venstres medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 8, 10 og 13.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 12. marts 2003 og var til 1. behandling den 19. marts 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og integrationsministeren sendte den 28. januar 2003 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 181. Den 14. marts 2003 sendte integrationsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Samråd

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til integrationsministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmålene i et samråd den 20. maj 2003. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmålene.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Venstres, Socialdemokratiets og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget konstaterer med tilfredshed, at integrationsministeren under et samråd i udvalget har tilkendegivet, at det fremgår af firepartsaftalen mellem regeringen, de kommunale og arbejdsmarkedets parter, at den ledige, myndigheden, arbejdsgiveren og tillidsrepræsentanten forud for forløb med virksomhedspraktik aftaler det mest hensigtsmæssige forløb. Det fremgår endvidere, at den nærmere udformning af modellen for sammenhængende integrationsforløb drøftes videre som led i »Flere i arbejde«.

Udmøntningen af firepartsaftalen indgår således i regeringens aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om »Flere i arbejde«.

Da der således skal gælde de samme regler for udlændinge omfattet af integrationsloven som for ledige omfattet af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, henviser bestemmelserne i lovforslaget om virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud til bestemmelserne i forslaget til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Dette betyder, at spørgsmålet om etablering af virksomhedspraktik skal have været drøftet med repræsentanter for virksomhedens ansatte, forinden en udlænding modtager tilbud om virksomhedspraktik af mere end 13 ugers varighed. Det betyder endvidere, at spørgsmålet om ansættelse med løntilskud ligeledes skal have været drøftet med repræsentanter for virksomhedens ansatte.

Betydningen af inddragelse af tillids- eller medarbejderrepræsentanter er i øvrigt pointeret i bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf følgende fremgår:

»Firepartsaftalen mellem regeringen, de kommunale og arbejdsmarkedets parter hviler på en forståelse af, at der er tæt samarbejde mellem udlændingen, myndigheden, arbejdsgiveren og tillidsrepræsentanten eller, hvor en sådan ikke findes, en medarbejderrepræsentant.«

Et *mindretal* i udvalget (V og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 2-7, 9, 11, 12 og 17 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 1, 8, 10 og 13-16 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (S, SF og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 2-13 og 17 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 1 og 14-16 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 1-7, 9, 11, 12 og 14-17 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 8, 10 og 13 stillede ændringsforslag.

Lovforslagets formålsbestemmelse ændres, og formålet er nu at sikre, at »nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende og

ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere.«

Der er ikke nogen klar definition af denne nye persongruppe, hvilket formentligt betyder, at alle udlændinge, der ankommer til Danmark, falder ind under denne nye definition og dermed for enhver tænkelig pris skal søges integreret i samfundet.

Dansk Folkeparti er ikke enige i, at enhver udlænding, der ankommer her til landet, skal integreres. De, der ikke skal integreres, er primært flygtninge, som alene opholder sig her af beskyttelseshensyn, mens personer, der tager ophold her på baggrund af f.eks. ægteskab med en herboende dansk borger, skal integreres. Regeringen begår den grundlæggende fejl, at disse persongrupper sammenblandes.

Regeringen påstår i bemærkningerne, at: »Flygtninge og indvandrere udgør en arbejdskraftreserve, som virksomhederne og samfundet har brug for. De medbringer ressourcer, kvaliteter og kompetencer, som enten umiddelbart kan bringe dem i beskæftigelse, eller som ved en hurtig og effektiv indsats fra den enkelte udlændings og fra samfundets side kan gøre dem i stand til at opnå og fastholde beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. Efter regeringens opfattelse har langt de fleste udlændinge, der kommer her til landet, et stort potentiale for selv at yde en indsats for at skabe sig en ny tilværelse i Danmark.«

Der er en tvivlsom påstand, der savner hold i virkeligheden. Virkeligheden er nemlig og har været det i mange år, at ledigheden er markant højere for udlændinge, end den er for danskere. Og hovedparten af personer, der modtager offentlig kontanthjælp, er udlændinge. Der er gennem årene udarbejdet forskellige undersøgelser af, hvordan udlændingene påvirker dansk økonomi.

Rockwool Fondens Forskningsenhed har tidligere offentliggjort undersøgelser, der viser, at en dansker bidrager netto til samfundsøkonomien med 23.000 kr. om året, en indvandrer fra et vestligt land bidrager med 15.000 kr., mens en indvandrer eller en flygtning fra et ikkevestligt land koster samfundet 60.000 kr. årligt. Også efterkommere fra disse lande udgør en nettoudgift på 13.000 kr. om året.

Der var pr. 1. januar 2002 mere end 311.000 indvandrere og efterkommere fra den tredje ver-

den i Danmark, hvilket betyder, at denne gruppe udlændinge samlet set bidrager negativt til samfundsøkonomien med mellem 15 og 20 mia. kr. årligt.

Det er muligt, at regeringen har ret i, at der blandt udlændinge fra den tredje verden med ophold i Danmark er nogle, der besidder ressourcer og kvaliteter, der er brug for, men samlet set har disse udlændinge ikke kompetencer, der er brug for i Danmark.

Dansk Folkeparti er derfor imod selve formålsbestemmelsen og har stillet ændringsforslag til lovforslaget om at »nyankomne udlændinge« ændres til »udlændinge, der har opnået opholdstilladelse«. Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1.

Derudover er der ikke nogen klar definition af, i hvor lang tid man er en nyankommen udlænding. Der er ikke nogen afgrænsning heraf i lovforslaget, og man kan visse steder i lovforslagets bemærkninger få den opfattelse, at man vedbliver med at være en nyankommen udlænding indtil det tidspunkt, hvor man kan erhverve permanent opholdstilladelse.

Udlændinge kan efter de nye regler gældende fra 1. juli 2002, der følger af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti af 7. maj 2002, erhverve permanent opholdstilladelse efter 7 års ophold her i landet. Dansk Folkeparti finder 7-års-reglen både rimelig og fornuftig, men det skal nævnes, at Dansk Folkeparti gerne så en ændring af udlændingeloven, således at udlændinge, der har opholdstilladelse i Danmark på baggrund af en asylansøgning, ikke skal kunne opnå permanent opholdstilladelse. Alene udlændinge, der har anden opholdsgrund i Danmark og har opholdt sig her i mindst 7 år, skal kunne søge om og erhverve permanent opholdstilladelse, når visse betingelser i øvrigt er opfyldt.

Bagved denne sondring ligger, at Dansk Folkeparti som udgangspunkt mener, at flygtninge skal vende tilbage til deres hjemland, når den trussel, de er flygtet fra, ikke længere er til stede. Det er vigtigt at forstå, at flygtninge kun opholder sig uden for deres land af nød og har både en folkeretlig ret og ikke mindst en moralsk pligt til at vende tilbage, når omstændighederne igen er til det.

Derimod skal der være en mulighed for, at andre udlændinge, f.eks. familiesammenførte eller

personer, der har boet her i landet i kraft af deres arbejde her, skal kunne erhverve en permanent opholdstilladelse efter mindst 7 års ophold, når visse øvrige betingelser er opfyldt. Sådanne betingelser er som bekendt solide dansk kundskaber, selvforsørgelse, ingen modtagne sociale ydelser, ingen begået kriminalitet m.v.

Det faktum, at mange udlændinge specielt fra den tredje verden forsøger at udnytte bestemmelserne i Flygtningekonventionen af 1951 til under påberåbelse af at være forfulgt af immigrere til et land i den vestlige verden, herunder til Danmark, forstærker kun nødvendigheden af at skelne mellem flygtninge og immigranter og lovgive forskelligt for de to persongrupper.

Der er imidlertid endnu ikke i Folketinget et flertal for denne helt nødvendige forståelse af at skelne mellem udlændinge, der opholder sig her i landet som følge af forfølgelse i hjemlandet (flygtninge), og udlændinge, der kommer hertil, fordi de som f.eks. familiesammenførte (immigranter) derfor ønsker en permanent tilknytning til Danmark.

Dansk Folkeparti er imod, at regeringen udhuler 7-års-reglen, og oprindeligt har regeringen oplyst, at den nye regel skulle opfattes som en sikkerhedsventil, men nu kan man frygte, at reglen kommer til at virke som et stort hul.

Der er stillet ændringsforslag til lovforslaget, der har den virkning, at muligheden for at få permanent opholdstilladelse tidligere end efter 7 års ophold udgår.

Dansk Folkeparti vender sig ligeledes imod muligheden for, at der til gruppen af nyankomne udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet på grundlag af ægtefællesammenføring, kan gives virksomhedsbaserede tilbud, og at staten yder et programtilskud på 6.500 kr. pr. måned i indtil 9 måneder til kommunen for hver udlænding, der kommer i beskæftigelse og bliver selvforsørgende.

Det må som udgangspunkt stå klokkeklart, at det offentlige ikke har nogen pligt over for denne gruppe af udlændinge, idet der i henhold til gældende regler påhviler ægtefællerne en gensidig forsørgelsespligt. Det er tillige en klokkeklar betingelse for overhovedet at opnå tilladelse til familiesammenføring, at den herboende kan forsørge den sammenførte og godtgør at være i stand hertil.

Det kan antages, at forslaget er direkte diskriminerende i forhold til danske statsborgere, idet forslaget alene er en præmiering til kommunen for udlændinge, der kommer i beskæftigelse, men ikke for danskere, som kommunen skaffer i beskæftigelse. Forslaget virker på den måde, at kommunen modtager den nævnte præmiering på 6.500 kr., såfremt kommunen skaffer arbejde til hustruen fra Flensborg, der nu er familiesammenført med sin danske mand, der bor i Fredericia, mens hustruen fra Kalundborg, der flytter sammen med sin mand fra København, ikke udløser en tilsvarende præmie til Københavns Kommune, såfremt kommunen skaffer hustruen i beskæftigelse. I integrationens hellige navn favoriserer man familierne med en ægtefælle fra udlandet, mens man blæser på danske familier.

Dansk Folkeparti vender sig tillige stærkt imod at belønne kommuner med et resultattilskud på 30.000 kr. for hver udlænding, der er omfattet af introduktionsprogrammet, og som påbegynder mindst 6 måneders ordinær beskæftigelse inden for den treårige introduktionsperiode, samt belønningen på 20.000 kr. i resultattilskud for hver udlænding, der består danskprøven på et niveau, der i samarbejde med udbyderen af danskuddannelsen er fastsat som mål i den individuelle kontrakt.

Det skal bemærkes, at resultattilskuddet udbetales, blot beskæftigelsen på 6 måneder er påbegyndt, hvilket kan give administrative problemer, i fald beskæftigelsen afbrydes, før de 6 måneder er forløbet. Man kan derfor frygte, at det vil være forbundet med betydelig bureaukrati at administrere denne ordning.

Det er tillige helt skørt at give et resultattilskud på 20.000 kr. til en kommune, blot fordi udlændingen fra f.eks. Somalia har et mål i sin individuelle kontrakt om at lære f.eks. alfabetet. Forslaget kan tilmed komme til at få den modsatte virkning, idet man kommunalt kan være fristet til at være fokuseret på resultattilskuddet og derfor indskriver let opfyldelige præstationsmål i den individuelle kontrakt. Man kan frygte, at statskassen kommer til at agere malkeko for slunkne kommunale kasser med det resultat, at der er udlændinge, der stort set ikke kan mere end alfabetets 28 bogstaver.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget forventes samlet set at være udgiftsneutrale, men der savnes dokumentation herfor. Det er således

ikke oplyst, ej heller skønnet, hvor mange udlændinge der forventes at udløse beskæftigelsestilskud, resultattilskud m.v.

Det er tillige tvivlsomt, om såvel beskæftigelsestilskud som resultattilskud er en form for statstilskud, der er lovlig i henhold i EU-retten.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 2-13 og 17 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de under nr. 14-16 stillede ændringsforslag og vil stemme hverken for eller imod det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstre støtter loven, som efter partiets opfattelse vil bidrage til en styrket integration. Vi ønsker et klart signal om, at rettigheder og pligter følges ad i det danske samfund. Samtidig er det afgørende at sikre, at mennesker, som er syge eller traumatiserede, og som eventuelt ikke kan få den fornødne behandling, behandles værdigt. Derfor har Det Radikale Venstre stillet ændringsforslag nr. 8 og 10, bl.a. med det formål at sikre, at traumatiserede flygtninge vil få kontanthjælp i det omfang, de ikke kan arbejde. Ligeledes vil vi være sikre på, at flygtninge har nået at finde ud af, hvilke regler der gælder, og kommunerne tilsvarende har sat sig tilstrækkeligt ind i den enkelte flygtningssituation, inden man eventuelt begynder at trække i ydelser.

Det Radikale Venstre ønsker at stramme loven i forhold til familiesammenførte, således at forlængelse af den midlertidige opholdstilladelse gøres afhængig af, at den familiesammenførte har udvist vilje til at gå til dansk. Målet er at sikre en bedre integration af alle familiesammenførte. Det finder vi langt bedre frem for – som regeringen – at bremse alle borgeres mulighed for at leve sammen med en familiesammenført ægtefælle her i landet (der tænkes på alders- og tilknytningskravet).

Det Radikale Venstre er stærkt betænkelig ved den øgede administrative byrde, som også denne lov vil indebære for kommunerne, sammenholdt med den linde strøm af andre ændringer på udlændinge- og integrationsområdet – ændringer, som indebærer, at kommunerne må bruge al for lang tid på administrativt arbejde, herunder til at sætte sig ind i nye regler og ydelsessystemer, frem for at integrere udlændinge. Der er ikke tilstrækkelig tid til opfølgende samtaler med den enkelte flygtning/udlænding og til job- og uddannelsesvejledning m.v. Det Radika-

le Venstre har bedt om teknisk bistand til en forenkling af loven, men har ikke fået et forslag, som står mål med de udmærkede intentioner i lovforslaget. På den baggrund vil vi allerede nu varsle, at vi agter at følge integrationsarbejdet og implementeringen af diverse lovgivninger nøje med henblik på at holde regeringen fast på dens egne krav om afbureaukratisering og regelforenkling. Vi mener bl.a., at en væsentlig forenkling ville være, at der var én ydelse, kontanthjælp, til alle uanset baggrund. I dag skal kommunerne arbejde med mange forskellige ydelser til klienterne, bl.a. er der forskellig ydelse afhængig af, hvornår man er ankommet til landet. Ligeledes skal mennesker, der har opholdt sig her mere end 7 år, behandles anderledes – ydelsesmæssigt – end dem, der har opholdt sig her mindre end 7 år. Det bør laves om.

Et femte mindretal i udvalget (EL) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og ændringsforslagene ved 2. behandling.

Et sjette mindretal i udvalget (IA) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og ændringsforslagene ved 2. behandling.

Tjóðveldisflokkurinn og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et mindretal (DF):

1) I den under nr. 1 foreslåede affattelse af § 1, stk. 1, ændres ordene »nyankomne udlændinge« til: »udlændinge, der har opnået opholdstilladelse,«.

[Præcisering af personkreds]

Af integrationsministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL og IA):

2) I den under nr. 41 foreslåede affattelse af § 23 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Tilbud efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan gives med henblik på, at den enkelte opnår samfundsmæssig forståelse.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

[Præcisering af, at tilbud kan gives med henblik på, at den enkelte udlænding opnår samfundsmæssig forståelse]

3) I det under nr. 42 foreslåede § 23 b, stk. 3, ændres »lov om arbejdsmiljø« til: »arbejdsmiljølovgivningen og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.«

[Lovgivning for virksomhedspraktik]

4) I det under nr. 42 foreslåede § 23 b, stk. 7, indsættes efter »§ 50 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats« ordene: »og § 20 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats.«

[Underretning om virksomhedspraktik til koordinationsudvalg]

5) Efter nr. 49 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 25, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 2« til: »stk. 3.««

[Konsekvensændring]

6) I det under nr. 52 foreslåede § 25, stk. 7, ændres »regler om,« til: »regler om en udlændings pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder, herunder«.

[Udvidelse af bemyndigelsesbestemmelsen om rådighed]

7) I det under nr. 54 foreslåede § 25 a, stk. 1, nr. 2, udgår efter »arbejdsformidlingen,« ordet: »eller«, og efter det foreslåede nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»3) udebliver fra en formidlings- eller opfølgningssamtale i kommunen, eller«

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

[Styrket rådighedsafprøvning]

Af et mindretal (RV), tiltrådt af et mindretal (S, SF, og KRF):

8) Efter nr. 54 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 27 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. En traumatiseret flygtning, der ikke kan arbejde, modtager introduktionsydelse svarende til kontanthjælp efter § 25, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.«
[Sikring af kontanthjælp til traumatiserede]

Af *integrationsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL og IA):

9) Nr. 56 affattes således:

»56. § 30, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal nedsætte introduktionsydelsen i forhold til den i henhold til §§ 27 og 28 beregnede ydelse, hvis en udlænding eller dennes ægtefælle, der har ansøgt om eller modtager hjælp, uden rimelig grund udebliver fra deltagelse i en eller flere dele af introduktionsprogrammet.«

[Præcisering af sanktionsforudsætningerne]

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *mindretal* (S, SF og KRF):

10) Efter nr. 60 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 31 indsættes som ny paragraf:

»§ 31 a. §§ 30 og 31 finder ikke anvendelse i forhold til en flygtning eller dennes ægtefælle i det første år efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for flygtningens introduktionsprogram, jf. lovens § 4.«

[Ingen kan fratages ydelse det første år]

Af *integrationsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL og IA):

11) Efter nr. 60 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 33 ændres »§ 25, stk. 7« til: »§ 25, stk. 9.«

[Konsekvensændring]

12) I den under nr. 64 foreslåede affattelse af § 45, stk. 8, ændres »§ 23, stk. 5« til: »§ 23, stk. 4.«

[Teknisk, redaktionel ændring]

Til § 2

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *mindretal* (S, SF og KRF):

13) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 11, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nye punktnummer:

»En betingelse for at få den tidsbegrænsede opholdstilladelse forlænget er, at ansøgeren har vist vilje til at følge kursus i dansk. Der kan un-

der ganske særlige omstændigheder ses bort fra betingelsen i 2. pkt., hvis manglende opfyldelse kan begrundes med længerevarende sygdom, særlige sociale omstændigheder eller lignende.«

[Danskundervisning som betingelse for forlængelse af opholdstilladelse]

Af et *mindretal* (DF):

14) Nr. 5, 7, 8, 10, 11, 12 og 14 udgår.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 15]

15) Nr. 6 udgår.

[Ikke mulighed for tidsubegrænset ophold før efter 7 år]

16) Nr. 9 affattes således:

»9. I § 11, stk. 7, nr. 1, ændres »andet tilbudt forløb« til: »andet forløb.«

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 15]

Af *integrationsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL og IA):

Ny paragraf

17) Efter § 2 indsættes om ny paragraf:

»§ 01

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 793 af 18. september 2002, som ændret ved § 3 i lov nr. 1043 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

01. I § 6 affattes 1. pkt. således:

»Uanset bestemmelserne i § 5 i lov om aktiv socialpolitik og § 25, stk. 2, i integrationsloven kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning give tilladelse til, at en udlænding modtager hjælp til forsørgelse efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven, hvis den pågældende deltager i praktik eller uddannelsesforløb eller i rekognosceringsrejser til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på senere at træffe beslutning om repatriering.«

[Hjælp efter integrationsloven under ophold i udlandet]

Bemærkninger

Til nr. 1

Efter forslagsstillernes opfattelse er det en nødvendighed, at den sidestilling med landets

øvrige borgere, som ændringen af integrationslovens formålsbestemmelse lægger op til, alene kommer til at omfatte de udlændinge, der har opnået opholdstilladelse. Som formålsbestemmelsen er formuleret i lovforslaget, er den efter forslagsstillernes opfattelse meningsløs, da det netop ikke er muligt at sidestille nyankomne udlændinge med landets egne borgere.

Til nr. 2

I en række kommuner er der familier, der mangler helt grundlæggende forståelse for de normer og værdier, der gælder i samfundet. Ofte har disse familier som følge heraf ikke tilknytning til arbejdsmarkedet.

Regeringen vil gøre en indsats for, at disse ledige kommer i arbejde og bliver en aktiv del af samfundet. Hvis disse personer skal kunne varetage et arbejde og indgå i kollegiale sammenhænge, forudsætter det, at de får en bedre samfundsmæssig forståelse for de normer, der er grundlæggende for samfundet, herunder kulturen på en arbejdsplads. En sidegevinst ved en sådan indsats er, at de ledige, der er forældre, samtidig vil få bedre forudsætninger for at kunne støtte deres børn i relation til f.eks. skole- og fritidsliv.

Beskæftigelsesministeren har på den baggrund foreslået en ændring af forslag til lov om en aktiv beskæftigelsespolitik (lovforslag nr. L 193) og forslag til lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats (lovforslag nr. L 190), som er fremsat i Folketinget den 13. marts 2003.

Med beskæftigelsesministerens ændringsforslag foreslås det præciseret, at redskabet »vejledning og opkvalificering« og redskabet »virksomhedspraktik« også kan medvirke til, at dagpengemodtagere og modtagere af kontanthjælp og starthjælp får en bedre samfundsmæssig forståelse og indsigt i de normer, der gælder i samfundet. Dette vil kunne forbedre deres mulighed for at få et job og dermed blive selvforsørgende.

Det foreslås tilsvarende præciseret i integrationsloven, at tilbud om vejledning og opkvalificering efter den foreslåede § 23 a og tilbud om virksomhedspraktik efter den foreslåede § 23 b kan medvirke til, at modtagere af introduktionsydelse får en bedre samfundsmæssig forståelse og indsigt i de normer, der gælder i samfundet.

Tilbuddet, som kommunen kan give, kan f.eks. være et tilbud efter den foreslåede § 23 a om et særligt tilrettelagt projekt, som har til opgave at udføre en præventiv indsats ved at medvirke til at holde egne og andres børn væk fra kriminelle miljøer.

Der kan også være tale om et tilbud efter § 23 b i form af virksomhedspraktik i en skole, en skolefritidsordning eller en børnehave, hvor opgaven kan bestå i, at udlændingen sikrer, at børn kommer sikkert til og fra skole, at udlændingen sammen med pædagoger beskæftiges med at overvåge lektielæsningsstilbud på skoler, eller at udlændingen bistår lærere, der passer/underviser børn.

Til nr. 3

Udlændinge i virksomhedspraktik er ikke ansatte, dvs. de er ikke lønmodtagere. Det er derfor i det fremsatte lovforslag i § 23 b, stk. 3, foreslået, at udlændinge i virksomhedspraktik ikke er omfattet af den lovgivning, der gælder for lønmodtagere, dog således at det i § 23 b, stk. 3, 2. pkt., er foreslået, at disse udlændinge er omfattet af lov om arbejdsmiljø.

Ændringsforslaget vil generelt sikre, at beskyttelsesregler om arbejdsmiljø og forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet gælder ved virksomhedspraktik.

Til nr. 4

Efter aftalen om »Flere i arbejde« skal koordinationsudvalget underrettes om kommunernes anvendelse af virksomhedspraktik. Denne del af aftalen er udmøntet med den foreslåede § 20 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats. Med ændringsforslaget foreslås, at kommunerne også skal underrette koordinationsudvalget, når en udlænding modtager tilbud om virksomhedspraktik efter integrationsloven. Kommunen skal foretage underretning under de samme betingelser, som foreslås indført, for så vidt angår ledige, der modtager tilbud om virksomhedspraktik efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følger af lovforslagets § 1, nr. 48.

Til nr. 6

Det foreslås, at ministeren for flygtninge, indvandrere og integration bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om såvel pligten til at stå til rådighed som fravigelse af kravet om rådighed under deltagelse i tilbud.

Det er en grundlæggende betingelse for at modtage introduktionsydelse, at udlændingen står til rådighed for ethvert tilbud om arbejde. En udlænding, der modtager hjælp alene på grund af ledighed, har endvidere pligt til at være aktivt jobsøgende. Der har ikke som for dagpengeberettigede ledige været fastsat detaljerede regler om udlændinges pligt til at stå til rådighed for arbejde, hvilket har givet mulighed for et vist kommunalt skøn. Kommunerne har således kunnet stille såvel mere vidtgående som mindre vidtgående krav til udlændinges rådighed set i forhold til forsikrede ledige.

Med henblik på at harmonisere reglerne for forsikrede ledige, arbejdsmarkedsparete kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere og arbejdsmarkedsparete modtagere af introduktionsydelse, foreslås det, at ministeren for flygtninge, indvandrere og integration kan fastsætte nærmere regler om rådighed for arbejdsmarkedsparete udlændinge, der modtager introduktionsydelse. Bemyndigelsen tænkes udmøntet således, at bestemmelserne så vidt muligt vil svare til de bestemmelser, der foreslås fastsat for arbejdsmarkedsparete kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere.

Til nr. 7

Med ændringsforslaget foreslås det, at pligten for kommunalbestyrelsen til at foretage rådighedsafprøvning af udlændinge, der alene har ledighed som problem, udvides til også at gælde i de situationer, hvor en udlænding undlader at give møde til en formidlings- eller opfølgingsamtale i kommunen i lighed med, hvad der foreslås indført, når udlændingen undlader at møde til en formidlingsamtale på arbejdsformidlingen, og for personer, der modtager kontanthjælp eller starthjælp.

Til nr. 8

Ændringsforslaget indebærer, at traumatiserede flygtninge, der ikke kan arbejde og dermed heller ikke supplere deres starthjælp med ar-

bejdsindkomst, sikres ret til kontanthjælp, således at de får økonomisk ro i forbindelse med et behandlingsforløb og i en eventuel ventetid, inden behandlingen er påbegyndt. Målet er at fritage traumatiserede flygtninge fra at komme på starthjælp. Formålet med starthjælpen skulle være at få flere udlændinge i arbejde. For de fleste traumatiserede flygtninge er det umuligt at arbejde, før de har gennemgået et behandlingsforløb. Derfor er det ulogisk, at denne gruppe flygtninge sættes på starthjælp. Med forslaget sikres, at traumatiserede flygtninge får den fornødne (økonomiske) ro til at koncentrere sig om deres behandling

Til nr. 9

Regeringen lægger afgørende vægt på, at udlændinge står til rådighed for ethvert tilbud om arbejde eller beskæftigelsesfremmende tilbud efter integrationsloven, og at udlændinge oplever konsekvensen af at udeblive fra et tilbud.

Efter de gældende regler om sanktioner ved udeblivelse fra tilbud skal kommunalbestyrelsen nedsætte ydelsen til en udlænding, der alene har ledighed som problem, og som udebliver uden rimelig grund, mens kommunalbestyrelsen kan nedsætte ydelsen i forhold til en udlænding, der har problemer ud over ledighed. Dette kan give anledning til tvivl i kommunerne.

For at der ikke skal herske nogen tvivl om konsekvenserne ved at udeblive fra et tilbud, foreslås det præciseret, at kommunalbestyrelsen altid skal nedsætte ydelsen, hvis en udlænding udebliver fra introduktionsprogrammet uden rimelig grund. I forhold til en udlænding eller dennes ægtefælle, der har ansøgt om eller modtager hjælp alene på grund af ledighed, kan kun de i § 25, stk. 3, nævnte forhold anses for rimelig grund til udeblivelse. Har udlændingen eller dennes ægtefælle problemer ud over ledighed, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end de i § 25, stk. 3, nævnte, der kan anses for rimelig grund til udeblivelse.

Forslaget indebærer ikke en ændring af gældende ret. Forslaget præciserer, at hjælpen skal nedsættes, hvis de pågældende udebliver uden rimelig grund, men at rimelige grunde er et snævrere begreb for udlændinge, der har ansøgt om eller modtager hjælp alene på grund af ledighed, end for udlændinge, der har ansøgt om eller

modtager hjælp på grund af problemer ud over ledighed.

Der foreslås en tilsvarende ændring i § 39 i lov om aktiv socialpolitik.

Til nr. 10

Ændringsforslaget indebærer, at ingen flygtning kan fratages sin ydelse, før der er gået 1 år. Formålet hermed er at sikre tid til at vurdere, hvad grunden eventuelt er til, at en flygtning ikke møder op til danskundervisning og aktive-ringsforløb – f.eks. at vedkommende er fysisk syg eller traumatiseret. Hermed sikres både den enkelte udlænding og kommune den fornødne ro til at finde ud af, hvad henholdsvis udlænding og kommune formår på integrationsområdet. Målet er at undgå fejl, således at f.eks. syge flygtninge får frataget deres starthjælp, fordi de ikke møder op til integrationsforløbene.

Til nr. 11

Der er tale om en konsekvensændring som følger af lovforslagets § 1, nr. 48 og nr. 52.

Til nr. 12

Der er tale om en ændring af teknisk, redaktionel karakter.

Til nr. 13

Det Radikale Venstre finder det væsentligt for at fremme integrationen, at familiesammenførte forpligtes til at deltage i sprogundervisning. Der henvises i øvrigt herom til beslutningsforslag nr. B 125 om styrket indsats mod tvangsægteskaber, bedre vilkår for integration af udenlandske ægtefæller og forenklede regler for familiesammenføring. Det er afgørende for integrationen, at familiesammenførte ægtefæller integreres. Derfor er det ikke tilstrækkeligt med et tilbud om danskundervisning og integration til selvforsørgende familiesammenførte. De familiesammenførte skal forpligtes til at gå til dansk. Kun på den måde får de det fornødne kendskab til at kunne klare sig i og bidrage til det danske samfund, herunder hjælpe deres børn med skolegang osv. Ændringsforslaget indebærer, at forudsætningen for, at selvforsørgende familiesammenførte ægtefæller kan få deres midlertidige opholdstilladelse forlænget, er, at der er udvist vilje til at gå til dansk.

Til nr. 14-16

Dansk Folkeparti er modstander af at gennemhulle kravet i udlændingelovens § 11, stk. 3, i henhold til hvilket permanent opholdstilladelse kun gives til den, der har boet lovligt i landet i mere end de sidste syv år. Efter de foreslåede nye bestemmelser i § 11, stk. 4 og 5, vil udlændinge i særlige tilfælde kunne opnå permanent opholdstilladelse efter henholdsvis 5 og 3 års lovligt ophold her i landet. Disse bestemmelser afviser Dansk Folkeparti, idet vi finder det nødvendigt at opretholde 7-års-kravet ubetinget, medmindre man vil risikere at se dette smuldre. Derfor foreslås det med ændringsforslagene, at disse dele udgår af lovforslaget, således at 7-årsgrænsen opretholdes ubetinget. Såfremt ændringsforslagene vedtages, vil forslagsstillerne i fornødent omfang stille yderligere konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Til nr. 17

Efter § 5 i lov om aktiv socialpolitik kan kommunen i særlige tilfælde tillade, at retten til hjælp bevares under kortvarige ophold i udlandet, hvis modtageren deltager i aktiviteter, der er led i aktivering efter lov om aktiv socialpolitik. Det er i givet fald en betingelse, at opholdet ikke hindrer, at modtageren kan opfylde de almindelige betingelser for hjælp, herunder at den pågældende kan tage imod tilbud om arbejde eller aktivering.

Efter repatrieringslovens § 6 kan kommunalbestyrelsen uanset bestemmelsen i § 5 i lov om aktiv socialpolitik efter ansøgning give tilladelse til, at en udlænding modtager hjælp til forsørgelse efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik, hvis den pågældende deltager i praktik eller uddannelsesforløb eller i rekognosceringsrejser til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på senere at træffe beslutning om repatriering.

Med det foreslåede § 25, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 48, vil der – modsat de gældende regler i integrationsloven, hvorefter udlændingen frit kan medtage hjælp til udlandet – alene være mulighed for at medtage hjælp til udlandet under samme betingelser som anført i lov om aktiv socialpolitik.

På den baggrund og for at sikre overensstemmelse mellem integrationsloven og lov om aktiv socialpolitik på dette punkt foreslås det, at det af repatrieringsloven fremgår, at en udlænding kan

modtage hjælp til forsørgelse efter reglerne i såvel lov om aktiv socialpolitik som integrationsloven, hvis den pågældende deltager i praktik eller uddannelsesforløb eller i rekognosceringsrejser til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på senere at træffe beslutning om repatriering.

Der er således tale om en videreførelse af den gældende retstilstand, hvorefter en udlænding bl.a. kan modtage hjælp til forsørgelse efter reglerne i integrationsloven, hvis den pågældende deltager i praktik eller uddannelsesforløb eller i rekognosceringsrejser til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på senere at træffe beslutning om repatriering.

Birthe Rønn Hornbech (V) Irene Simonsen (V) Bodil Kornbek (KRF) Marianne Pedersen (V)

Jørgen Winther (V) fmd. Pia Kjærsgaard (DF) Peter Skaarup (DF) Else Theill Sørensen (KF)

Lars Barfoed (KF) Ritt Bjerregaard (S) Sophie Hæstorp Andersen (S) Morten Bødskov (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) nfm. Kamal Qureshi (SF) Elsebeth Gerner Nielsen (RV)

Søren Søndergaard (EL) Kuupik Kleist (IA)

Tjóðveldisflokkurin og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	56*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 174

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar, fra integrationsministeren
2	Høringssvar og høringssvar, fra integrationsministeren
3	Spm. 1 om mentorordning i 9-måneders-introduktionsperioden, til integrationsministeren Spm. 2 om redegørelse for kommunalbestyrelsens beføjelser på sprogskoler, til integrationsministeren Spm. 3 om kommunens beføjelser, til integrationsministeren
4	Forslag til tidsplan for udvalgets arbejde med lovforslaget
5	Spm. 4 om, hvordan man undgår, at der går kassetænkning i fordelingen af udlændinge mellem kommunerne, til integrationsministeren Spm. 5 om betingelsen ifølge firepartsaftalen, til integrationsministeren
6	Spm. 6 om teknisk bistand til at udarbejde et forslag til en mere enkel satsmodel, til integrationsministeren Spm. 7 om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, til integrationsministeren Spm. 8 om teknisk bistand til ændringsforslag om sikring mod, at flygtninge fratages deres ydelse, til integrationsministeren
7	Svar på spm. 1 om mentorordning i 9-måneders-introduktionsperioden, fra integrationsministeren Svar på spm. 2 om redegørelse for kommunalbestyrelsens beføjelser på sprogskoler, fra integrationsministeren Svar på spm. 3 om kommunens beføjelser, fra integrationsministeren
8	Svar på spm. 4 om, hvordan man undgår, at der går kassetænkning i fordelingen af udlændinge mellem kommunerne, fra integrationsministeren Svar på spm. 5 om betingelsen ifølge firepartsaftalen, fra integrationsministeren Svar på spm. 6 om teknisk bistand til at udarbejde et forslag til en mere enkel satsmodel, fra integrationsministeren Svar på spm. 7 om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, fra integrationsministeren Svar på spm. 8 om teknisk bistand til ændringsforslag om sikring mod, at flygtninge fratages deres ydelse, fra integrationsministeren
9	Supplerende høringssvar og høringssvar, fra integrationsministeren
10	1. udkast til betænkning
11	Samrådsspm. A om bureaukrati på integrationsområdet, til integrationsministeren Samrådsspm. B, om L 174 vil bidrage yderligere til bureaukrati, til integrationsministeren
12	Ændringsforslag, fra integrationsministeren
13	Samrådsspm. C om medarbejderrepræsentantens medindflydelse, til integrationsministeren
14	2. udkast til betænkning
15	Ændringsforslag, fra integrationsministeren

Bilagsnr.	Titel
16	3. udkast til betænkning
17	Talepapir fra samrådet den 20/5-03 om samrådsspørgsmålene A-C, fra integrationsministeren